

Abstrakti: Lindroos 15.2.2018

Sosiaaliset oikeudet perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössä

Sosiaalisia oikeuksia on julkisuudessa käsitelty lähinnä edunvalvonnallisina kysymyksinä eri väestöryhmien yhteydessä. Eniten keskustelua sosiaalioikeudesta yhteiskunnassa aiheuttavat *poliittiset päätökset sosiaalisia oikeuksia koskevissa säästötoimenpiteissä*. Eduskuntatyössä näitä oikeuksien rajoituksia arvioi muiden valiokuntien ohessa perustuslakivaliokunta. Tässä tutkimuksessa perehdytään eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntöön sosiaalisten oikeuksien heikentämiseen liittyvien rajoitusedellytysten sovellettavuudesta. Toisin sanoen tutkitaan sitä, *millä perusteilla perustuslakivaliokunta on todennut sosiaalisten oikeuksien rajoittamisen olevan sallittua*.

Tutkimus on kolmiosainen. Ensin selvitetään, mitkä sosiaaliset oikeudet luetaan perus- ja ihmisoikeuksiin. Toiseksi tutkitaan, millä perusteilla sosiaalisia perusoikeuksia voidaan rajoittaa. Kolmanneksi luodaan katsaus tutkimuksen johtopäätöksiin eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön perusteella. Näistä kolmesta alueesta painopiste on jälkimmäisen analyysissä.

Sosiaaliset perus- ja ihmisoikeudet ja niihin liittyvät sosiaaliset oikeudet ovat erottamaton kokonaisuus. Muutos sosiaaliturvajärjestelmään vaikuttaa yksittäisen edunsaajan kannalta muihin perusturvan elementteihin. Siksi *kaikki rajoitukset, jotka koskevat sosiaalisia oikeuksia, tulisi tutkia perustuslakivaliokunnassa huolimatta siitä, koskeeko rajoitus välittömästi sosiaalisia perusoikeuksia*. Tällainen sosiaalisia oikeuksia koskeva rajoitus ei saa käydä kohtuuttomaksi yksittäisen edunsaajan näkökulmasta.